

УДК 929.52/.53(477)«17/18»

Володимир Захаров

ОСОБЛИВОСТІ ГОВТВЯНСЬКОГО ПЕРІОДУ В ІСТОРІЇ РОДУ ТРОЦИНСЬКИХ

DOI: 10.5281/zenodo.5091490

© В. Захаров, 2021. CC BY 4.0

Мета публікації – виявити та проаналізувати згадки про рід Троцинських у період, коли його представники мешкали в м-ку Говтва Миргородського полку. **Методи** дослідження відповідають означеній меті, ґрунтуються на принципах історизму та об'єктивності, представлені загальнонауковими методами аналізу, індукції, біографічним, психоаналітичним та спеціально-історичним просопографічним методом. **Наукова новизна** розвідки полягає в тому, що вперше проаналізовано та систематизовано факти, які свідчать про проживання представників роду Троцинських у м-ку Говтва, а також наведено нові факти, що стосуються питання походження яреськівської гілки роду Троцинських. На основі проведеного аналізу зроблено **висновки**, що родина Троцинських мешкала в м. Говтва в період із 1720 по 1742 рр. перед переселенням в м-ко Яреськи під прізвищем Кваценко (пізніша форма прізвища Кваченко). Це підтверджуємо такими фактами: 1) відсутність метричних записів про рід Троцинських у метричних книгах церков м. Говтви за період із 1720 по 1742 рр.; 2) наявність у цей період метричних записів про рід Кваценко (інша форма – Кваченко); 3) згадка про весілля яреськівського жителя Прокопа Івановича Кваченка з Марією Леонтіївною в 1743 р. при відсутності в м. Яреськи згадок про представників роду Кваченка та наявності в м. Яреськи мешканця Прокопа Івановича Троцинського з дружиною Марією Леонтіївною; 4) зникнення записів у метричних книгах м. Говтви про рід Кваценка на початку 40-х рр. XVIII ст. та поява документальних згадок про рід Троцинських у м. Яреськи в цей час; 5) згадки Марини Леонтіївни Троцинської як дружини Прокопа Івановича Троцинського та в той же час дружини Прокопа Івановича Кваченка; 6) подібність родових дерев родів Кваценка із м. Говтва та Троцинських із м. Яреськи.

Наведені в статті факти та документи свідчать, що представники роду Троцинських у 1720–1742 рр. мешкали в м. Говтва, маючи прізвище Кваценко або Кваченко. На початку 1740-х рр. представники цієї родини переселилися з м. Говтва в м. Яреськи, де їх згадували під прізвищем Троцинські. Ці факти наголошують на необхідності подальшого дослідження генеалогії Троцинських до їх появи в Яреськах із метою встановлення особливостей походження цього роду.

Ключові слова: Троцинські, Кваценко, Говтва, Яреськи, генеалогія.

Одним із маловідомих періодів у генеалогії яреськівської гілки Троцинських є період, коли представники цього роду мешкали в м. Говтва Говтвянської сотні Миргородського полку.

Вивчення цього періоду допомогло б детально встановити походження роду Трощинських, оскільки зараз існує декілька версій, якими оперують дослідники. Це версія О. Лазаревського, опублікована в журналі «Киевская старина» у 1888 р.¹ та розширена В. Л. Модзалевським для публікації в 5-му томі «Малоросійського родословника»². Інша версія походження роду Трощинських була опублікована в журналі «Русская старина» у 1882 р. у статті без зазначення автора «Дмитрий Прокофьевич Трощинский. 1754–1829»³. Ця версія була розширена в працях С. Ц. Лопацької⁴.

Зв'язок Трощинських із м. Говтва виявляємо у справі № 437, яку зберігають в описі 1 фонду 54 Центрального державного історичного архіву України у м. Києві під назвою: «Справа про присвоєння Андрію Трощинському, сину покійного військового товариша Прокопа Івановича Трощинського, чину військового товариша, 1766 рік».

Згідно із відомостями, поданими у вказаній справі, дід Прокопа та Мартина Трощинських Матвій мешкав у Білій Церкві та «состоял в оном компуте казачь-ем». Їх батько Іван переселився зі вказаного міста до м. Говтви Миргородського полку, де набув міщанського звання.

Мартин та Прокіп дістали свідоцтво старожилів м. Києва Афанасія Йосифова, Миколи Главацького, київського сотника Єремія Сили, городского отамана Семена Костовського з печатами Київського військового суду, в якому було вказано, що їх прадід належав до козацького стану і посідав уряд білоцерківського сотника за гетьманування Б. Хмельницького. Їхній дід Матвій Трощинський за урядування полковника С. Палія перебував у козацькому стані і брав участь у численних походах. Після його смерті дружина з дітьми переселилася з Білої Церкви⁵.

Прокопа Трощинського у 1727 р. призначили збирачем податків до Говтвянської сотні, у 1732–1733 рр. він виконував обов'язки сотенного говтвянського комісара, у 1736 р. приймав провіант до Кременчуцького, Царичанського та Переволочанського магазинів у мешканців Говтвянської сотні, а в 1737 р. виконував функції полкового збирача податків. Брат Прокопа та Мартина Федір Трощинський під час російсько-турецької війни у 1738 р. перебував у Дністровському поході. У 1739 р. Мартин та Прокіп Трощинські брали участь у відсічі ворожого нападу, а після цього Мартин Трощинський був відряджений до Хотинського походу. У 1745 р. Прокіп та Мартин Трощинські отримали чин значкового товариша.

Прокіп Трощинський розпочав службу у 1727 р., виконував доручення Миргородської полкової канцелярії. У 1745 р. він отримав чин значкового товариша, у 1752 – військового товариша⁶. Прокіп помер 25 серпня 1754 р. в м. Глухові⁷.

Містечко Говтва, нині село Козельщинського району, розташоване на лівому березі р. Псел, у тому місці, де в нього впадає р. Говтва. За життя Прокопа Трощинського це було сотенне містечко Миргородського полку, у якому діяли чотири церкви⁸.

¹ Лазаревский А. Люди старой Малороссии. *Киевская старина*. 1888. Т. XXIII. С. 371–373.

² Модзалевский В. Л. Малороссийский Родословник. Киев, 1914. Т. 4: П–С. С. IV.

³ Дмитрий Прокофьевич Трощинский. 1754–1828. *Русская старина*. 1882. Т. XXXIV. С. 641–682.

⁴ Лопацкая София Цезарьевна. Заметки о роде Трощинских и генеалогия Трощинских. *Рукописный отдел Института русской литературы (Пушкинского дома) РАН (Санкт-Петербург)* (далі – РО ИРЛИ). Ф. 538. Оп. 1. Д. 131. Л. 2 об.

⁵ Справа про присвоєння Андрію Трощинському, сину покійного військового товариша Прокопа Івановича Трощинського, чину військового товариша, 1766 рік. *Центральний державний історичний архів України, м. Київ* (далі – ЦДІАК України). Ф. 54. Оп. 1. Спр. 437. Арк. 2–2 зв.

⁶ Там само. Арк. 2 зв.

⁷ Там само. Арк. 1.

⁸ Описи Київського намісництва 70–80-х років XVIII ст.: / [Археогр. комісія та ін.; упоряд. Г. В. Болотова та ін.; редкол.: Н. С. Сохань (відп. ред.) та ін.]. Київ: Наукова думка, 1989. С. 225.

За даними, уміщеними в енциклопедичному довіднику «Полтавщина», у передмісті Говтви діяли три церкви: Михайлівська (1715), Богоявленська (1753) та Преображенська (1760). Церква Успіння Пресвятої Богородиці була побудована в 1750 р. в районі містечка, відомого під назвою Поділ⁹. Проте на сьогодні відомі метричні книги цієї церкви, датовані 1722 р., що суперечить вказаній даті будівництва. Розташування церкви вказане в ранніх метриках як «на горі». У цих самих метриках згадують локацію жителів – «меського», «подгороного», «замостянського»¹⁰.

Особливу увагу під час аналізу метричних книг церкви Успіння Святої Богородиці містечка Говтва привертає родина Кващенко або Кваченко. Із 1722 по 1725 рік включно їх представників взагалі не згадували в метричних книгах церков м. Говтви¹¹. І тільки згідно з метричною книгою за 1726 р. в «голтвянського замостя человека» Федора Кващенка 11 лютого народився син Улас¹², який помер наступного дня¹³. Локалізація «замостя человека» вказує на те, що чоловік жив у куті містечка за мостом на р. Псел¹⁴.

19 січня 1729 р. згадують одруження Микити Кващенка з дівцею Марією Прокопівною. Свідками шлюбу були Федір Дякченко та Федір Кващенко¹⁵. 8 березня цього ж року в Федора Кващенка народилася донька Агафія¹⁶. 14 липня 1735 р. був охрещений син Прокопа Кващенка Степан. Хрещеними батьками стали Мартин Кваченко та Ірина, дружина Івана, поповича Михайлівського¹⁷. У цьому записі прізвище Прокопа вказане як Кващенко, а Мартина – як Кваченко. Надалі форму прізвища Кващенко не використовували, а замість неї зазначали Кваченко. Степан, син Прокопа, помер 1 вересня 1736 р.¹⁸ 16 вересня 1735 р. Прокіп Кваченко охрестив сина Микиту з родини Кондратенків¹⁹. У травні (дата не вказана) 1737 р. в Прокопа Кваченка народилася донька Олена. Хрещеними батьками стали Василь Остроградський та Анна, дружина Івана (прізвище нерозбірливе)²⁰. Олена померла 27 березня 1738 р.²¹ 17 жовтня 1737 р. Мартин Кваченко одружився з Феодосією Левковою, прислужницею Івана Остроградського. Свідками стали отець Степан Григорієв Святомихайловський (священик місцевої церкви Святого Михайла) та Прокіп Кваченко²². 18 січня 1738 р. в Мартина Кваченка та Феодосії народилася донька Фекла²³. 20 січня 1738 р. померла дружина Прокопа Кваченка Фекла²⁴. 6 лютого 1740 р. у Федора Кваченка народився син Іван. Хрещеними стали Мартин Кваченко та Марина Попівна²⁵. 14 серпня 1742 р. в говтвянського жителя Федора Трощинського народився син Максим. Після цього запису він уже не фігурує в метричних книгах²⁶. У метричній книзі від 3 червня 1743 р. міститься запис: «Житель Ярьсковский вдов по последней жене Прокопий Иванов Кваченко з девицею Мариною Леонтиевною первим браком»²⁷. Важливо те, що в записі вказано ім'я по-батькові Прокопа Кваченка. Це була остання згадка роду Кваченків у метричних книгах Успенської церкви.

⁹ Полтавщина: енциклопедичний довідник / За ред. А. В. Кудрицького. Київ: УЕ, 1992. С. 182.

¹⁰ Метричні книги 1723 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 60. Арк. 2.

¹¹ Там само. Арк. 2–17.

¹² Там само. Арк. 18.

¹³ Там само. Арк. 23.

¹⁴ Описи Київського намісництва 70–80-х років XVIII ст. С. 225.

¹⁵ Метричні книги 1723 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 60. Арк. 88.

¹⁶ Там само. Арк. 86 зв.

¹⁷ Там само. Арк. 50.

¹⁸ Метричні книги 1723 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 60. Арк. 61.

¹⁹ Там само. Арк. 50.

²⁰ Там само. Арк. 63 зв.

²¹ Там само. Арк. 73 зв.

²² Там само. Арк. 66 зв.

²³ Там само. Арк. 70.

²⁴ Там само. Арк. 73.

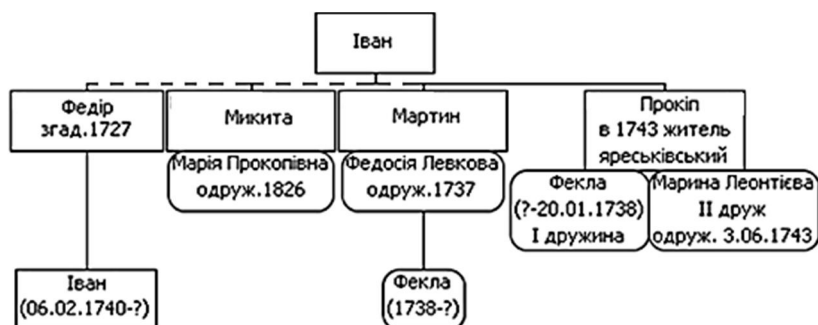
²⁵ Там само. Арк. 81.

²⁶ Метричні книги 1741 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 195. Арк. 9 зв.

²⁷ Там само. Арк. 15.

Найперша згадка в документах про проживання представників роду Трощинських в Ярьєсківській сотні належить до 1741 р. У ревізії Миргородського полку згадували, що значковий товариш Прокіп Трощинський володів двором у Ярьєсківській сотні²⁸.

Аналіз родових дерев Кващенок із м. Говтви та Трощинських із м. Ярьєски доцільно подати у вигляді блочних схем (див. схему).

Кващеники (Кваченки) м.Говтва

Трощинські м.Ярьєски

Родові дерева говтвянських Кващенок та ярьєсківських Трощинських

Порівнюючи представників обох родів, можна помітити схожість структури родових дерев та загальні моменти біографії деяких членів родини.

Івана Кващенка в метричних книгах не згадують. Але відомо, що Прокіп Кващенко був сином Івана²⁹.

Івана Трощинського згадують як козака ярьєсківського, що мав синів Прокіпа, Мартина та Дем'яна³⁰. Про смерть 90-літнього Івана Трощинського згадували 29 вересня 1760 р. в метричній книзі церкви Різдва Христового м. Ярьєски³¹.

Федора Кващенка згадували у 1726 р.³², а в 1729 р. він став шлюбним свідком на весіллі Микити Кващенка та Марії Прокопівни³³. У цьому ж році в нього народилася донька Агафія³⁴, а в 1740 р. – син Іван, якого охрестив Мартин Ква-

²⁸ Ревізія Миргородського полку 1741 р. ЦДІАК України. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 19338. Арк. 476.

²⁹ Метричні книги 1741 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 195. Арк. 15.

³⁰ Справа про передачу на розгляд Миргородської полкової канцелярії спадкового спору між синами і онуками козака Ярьєсківської сотні Івана Трощинського. 2 листопада 1755 р. 3 арк. ЦДІАК України. Ф. 51. Оп. 1. Спр. 1266. Арк. 1–1 зв.

³¹ Метрична книга церкви Різдва Христового м. Ярьєски. Державний архів Полтавської області (далі – ДАПО). Ф. 1010, Оп. 1. Спр. 15. Арк. 46 зв.

³² Метричні книги 1723 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 60. Арк. 18.

³³ Там само. Арк. 88.

³⁴ Там само. Арк. 86 зв.

щенко³⁵. У 1742 р. згадують Федора, але вже Трощинського у якого народився син Максим³⁶. Подальші згадки відсутні.

Федора Трощинського згадували як брата Прокопа та Мартина, що перебував у 1738 р. в Дністровському поході³⁷. Федір мав сина Івана, згадки про нащадків якого містяться в документах Герольдії, датованих 1827 р., що зберігаються в РДІА: «В списке о семействе оного Трощинского 1823 года июня 9 дня показано: Иван Федоров сын Трощинский 77 лет, женат поручика Федора Косяровского на дочери Ирине, у него 6 сынов: Иларион 24, Григорий 22, Роман 18, Василий 17, Андрей 15, Карп 13 и пять дочерей: Ульяна 20, София 19, Мария 11, Анна 9 м Ольга 4 лет»³⁸.

Мартина Квашенка вперше згадують у 1736 р. як хрещеного Степана, сина Прокопа Квашенка³⁹. У 1737 р. Мартин одружився з Федосією Левковою. Свідком на весіллі був Прокіп Квашенко⁴⁰. У 1738 р. в подружжя народилася донька Фекла⁴¹. У 1740 р. М. Квашенко – хрещений батько сина Федора Квашенка Івана⁴².

Мартина Трощинського, брата Прокопа та Федора Трощинських⁴³, вперше згадують у сповідному розписі церкви Різдва Христового у 1753 р. До складу його сім'ї входили дружина Федора (32), діти – Марина (15), Іван (12), Антон (10), Анна (6)⁴⁴. Помер Прокіп «вне домов своїх»⁴⁵ у 1752 році⁴⁶.

Прокопа Квашенка згадували у 1735 р. через народження сина Степана, якого хрестив Мартин Кваченко⁴⁷. Степан помер у 1736 р.⁴⁸, а однорічна донька Олена – у 1738 р.⁴⁹ У 1737 р. П. Квашенко був свідком на весіллі Мартина Кваченка та Федосії Левкової⁵⁰. 20 січня 1738 р. померла його дружина Фекла⁵¹. Відтак 3 червня 1743 р. Прокіп записаний уже як «житель Яреськовский вдов по последней жене», а невдовзі він одружився з Мариною Леонтіівною⁵².

Прокіп Трощинський, син Івана Трощинського, брат Мартина, Федора⁵³ та Дем'яна⁵⁴ мав дружину Марину⁵⁵. Найперша згадка про нього в документах належить до 1741 р., коли в реєстрі Яреськівської сотні Миргородського полку згадують його двір⁵⁶. У документах церковного походження найперша згадка про нього міститься в сповідному розписі церкви Різдва Христового за 1753 р., де у складі його родини згадують дружину Марину (40), дітей Андрія (9), Дмитра (4),

³⁵ Метричні книги 1723 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 60. Арк. 81.

³⁶ Метричні книги 1741 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 195. Арк. 9 зв.

³⁷ Справа про присвоєння Андрію Трощинському, сину покійного військового товариша Прокопа Івановича Трощинського, чину військового товариша, 1766 рік. 12 арк. ЦДІАК України. Ф. 54. Оп. 1. Спр. 437. Арк. 2 зв.

³⁸ Правительствующего сената Герольдия. Дело о дворянстве рода Трощинских. 1829 г. Российский государственный исторический архив (Москва) (далі – РГІА). Ф. 1343. Оп. 30. Д. 2959. Л. 3.

³⁹ Метричні книги 1723 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 60. Арк. 50.

⁴⁰ Там само. Арк. 66 зв.

⁴¹ Там само. Арк. 70.

⁴² Там само. Арк. 81.

⁴³ Справа про присвоєння Андрію Трощинському... Арк. 2 зв.

⁴⁴ Сповідки церков Миргородської протопопії. 1753 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1017. Спр. 3. Арк. 257.

⁴⁵ Справа про передачу... Арк. 1–1 зв.

⁴⁶ Справа про призначення Дем'яна Трощинського зборщиком податків з вільних військових маєтностей Миргородського полку. 8 серпня 1754 р. – 31 січня 1755 р. ЦДІАК України. Ф. 51. Оп. 1. Спр. 1117. Арк. 2.

⁴⁷ Метричні книги 1723 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 60. Арк. 50.

⁴⁸ Там само. Арк. 61.

⁴⁹ Там само. Арк. 63 зв.

⁵⁰ Там само. Арк. 66 зв.

⁵¹ Метричні книги 1723 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 60. Арк. 73.

⁵² Метричні книги 1741 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 195. Арк. 15.

⁵³ Справа про присвоєння Андрію Трощинському... Арк. 2 зв.

⁵⁴ Справа про передачу... Арк. 1–1 зв.

⁵⁵ Там само. Арк. 1 зв.

⁵⁶ Ревізія Миргородського полку 1741 р. ЦДІАК України. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 19338. Арк. 476.

Марину (8), Павла (1), Дем'яна (1)⁵⁷. Полковий зборщик Прокіп Трощинський раптово помер 25 серпня 1754 р. в Глухові⁵⁸.

Його сина Дем'яна згадують у сповідному розписі церкви Успіння Пресвятої Богородиці м. Говтви за 1765 р. в розписі родини Леонтовичів. Зокрема, до її складу входили військовий товариш Іван Леонтович (40), дружина Федосія Григорівна (36), діти Григорій (6), Уляна (4) і племінник Дем'ян Трощинський⁵⁹.

Тобто, якщо Дем'ян, син Прокопа та Марини, є племінником Івана Леонтовича, то Марина Трощинська є сестрою Івана Леонтовича. Про це свідчить і той факт, що в сповідному розписі церкви Успіння Пресвятої Богородиці за 1781 р. Іван Леонтович вказаний як «син Леонтович»⁶⁰. Тобто, у них співпадає ім'я по батькові.

Звідси прослідковуємо зв'язок із переяславським єпископом (1795–1799) Амфілохієм Леонтовичем, який народився близько 1729 р. в м. Говтва у родині говтвянського сотника⁶¹. Це ще одна лінія зв'язку ярьєвської гілки Трощинських із м. Говтва. Як відомо з праць багатьох дослідників, Амфілохій Леонтович сприяв вступу свого племінника Дмитра Прокоповича Трощинського до Києво-Могилянської академії⁶².

Марину Леонтієву згадують у 1743 р. у зв'язку з виходом заміж за ярьєвського жителя, удівця Прокопа Івановича Кваценка⁶³, після чого відомості про неї у джерелах відсутні. Але в метричних книгах за 1753⁶⁴ та 1762⁶⁵ роки фігурує Марина Трощинська, дружина Прокопа Трощинського.

Марина Леонтієва Трощинська, дружина Прокопа Трощинського, народилася близько 1713 р.⁶⁶ Вона була хрещеною матір'ю дітей говтвянського жителя Василя Леонтовича в 1753⁶⁷ та 1762⁶⁸ роках, матір'ю Дем'яна Трощинського⁶⁹, сестрою Івана Леонтовича Леонтовича⁷⁰. Як 71-літня вдова Марина Леонтієва записана в сповідному розписі церкви Різдва Христового м. Ярьєвськи в 1783 р.⁷¹ У сповідному розписі цієї ж церкви за 1790 р. вона не вказана⁷².

Смерть «із покаянням», без вказівки віку вдови, Марини Леонтович зафіксована 17 листопада 1783 р. в метричних книгах церкви м. Говтви (на жаль, попередні аркуші справи відсутні і не відомо, яка саме це церква). Наступним у них йде запис про смерть бунчукового товариша Івана Леонтовича в віці 59 років⁷³.

Микиту Кваценка єдиний раз згадують у зв'язку з одруженням з дівцею Марією Прокопівною, де свідком був Федір Кваценко⁷⁴.

⁵⁷ Сповідний розпис церков Миргородської протопопії. 1753 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1017. Спр. 3. Арк. 257.

⁵⁸ Справа про присвоєння Андрію Трощинському... Арк. 2.

⁵⁹ Сповідний розпис 1756 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1015. Спр. 46. Арк. 22.

⁶⁰ Сповідний розпис Успенської церкви м-ка Говтва 1781 р. ЦДІАК України. Ф. 990. Оп. 1. Спр. 1609. Арк. 5.

⁶¹ Білоусько О. А. Амфілохій (Леонтович). *Полтавіка. Полтавська енциклопедія* : у 12 т. / Ред. О. А. Білоусько. Полтава, 2009. Т. 12: Релігія і церква. С. 23.

⁶² Дмитрій Прокоф'євич Трощинский. 1754–1828. *Русская старина*. 1882. Т. XXXIV. С. 641–682; РО ИРЛИ. Ф. 538. Оп. 1. Д. 131. Л. 2 об.

⁶³ Справа про присвоєння Андрію Трощинському... Арк. 15.

⁶⁴ Метричні книги 1741 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 253а. Арк. 7.

⁶⁵ Метричні книги 1741 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 315. Арк. 11 зв.

⁶⁶ Сповідний розпис церков Миргородської протопопії. 1753 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1017. Спр. 3. Арк. 257.

⁶⁷ Метричні книги 1741 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 253а. Арк. 7.

⁶⁸ Метричні книги 1741 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 315. Арк. 11 зв.

⁶⁹ Сповідний розпис 1756 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1015. Спр. 46. Арк. 22.

⁷⁰ Сповідний розпис Успенської церкви м-ка Говтва 1781 р. ЦДІАК України. Ф. 990. Оп. 1. Спр. 1609. Арк. 5.

⁷¹ Сповідні розписи 1783 р. ЦДІАК України. Ф. 990. Оп. 1. Спр. 1687. Арк. 710.

⁷² Исповедання росписі церквей Миргородского уезда за 1790 год. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1016. Спр. 89. Арк. 98–125.

⁷³ Метричні книги Говтвянських церков. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 315. Арк. 154 зв.

⁷⁴ Метричні книги 1723 р. ЦДІАК України. Ф. 127. Оп. 1012. Спр. 60. Арк. 88.

Дем'ян Трощинський виступав у джерелах як брат Прокопа, Мартина та Федора Трощинського⁷⁵.

Таким чином, дуже добре помітна подібність родових дерев говтвянських Кващенків та яреськівських Трощинських. Також існує очевидний зв'язок яреськівських Трощинських із Леонтовичами з м. Говтва, тому ми можемо припустити, що говтвянські Кващенки і є Трощинськими. Про це свідчить шлюб яреськівського жителя Прокопа Іванова Кваченка з Мариною Леонтієвою в 1743 р. Указані джерела дозволяють стверджувати, що Прокіп Іванів Кваченко міг бути Прокопом Івановим Трощинським, а його дружина Марина Леонтієва Трощинська в дівочтві мала прізвище Леонтович.

Дискусію створює питання, чому представники родини в період проживання в містечку Говтві мали прізвище Кващенко. Тут виникає декілька версій. По-перше, це могло бути не родовим, а місцевим, говтвянським прізвищем, що відпало, коли представники роду переселилися до м. Яреськи. По-друге, оскільки згадували про переселення вдови Мартина Трощинського з сином Іваном в м. Говтву, можливо, вона могла одружитися з представником роду Кващенків, і тому син Іван та його сини могли використовувати прізвище Кващенко. По-третє, можна припустити, що зміною прізвища Трощинські намагалися уникнути небажаних у ті часи згадок про зв'язок свого роду з опальним гетьманом І. Мазепою.

Уже при переселенні в містечко Яреськи, деь близько 1741 р., прізвище Кващенко чи Кваченко відпало – і рід стали називати Трощинськими.

References

Bilousko, O. A. (2009) AMFILOKII (Leontovych). In *Poltavika. Poltavska entsyklopediia* [AMFILOHIY (Leontovich). In *Poltavika. Poltava Encyclopedia*]. (Vol. 12). Poltava, Ukraine.

Kudrytskiy, A. V. (1992). *Poltavshchyna: entsyklopedychnyi dovidnyk* [Poltava region: encyclopedic handbook]. Kyiv, Ukraine.

Захаров Володимир Миколайович – приватний дослідник, краєзнавець, автор книг і статей з історії Шишаччини, дослідник роду Трощинських (м. Полтава).

Zakharov Volodymyr M. – local historian, the author of books and articles on the history of the Shishatsky district, a researcher of the Troshchinsky family (Poltava). E-mail: theharrowvol84@gmail.com

FEATURES OF THE GOVTVYANSKY PERIOD IN HISTORY TO THE TROSHCHINSKY FAMILY

The purpose of the publication is to find and investigate references about Troshchinsky family during the period when representatives of this family lived in Govtva, Mirgorod Regiment. Research methods correspond to this purpose are based on the principles of historicism and objectivity, presented by general scientific methods of analysis, induction, biographical, psychoanalytic, and especially historical prosopographic methods. The scientific novelty of the study is that for the first time the facts of the presence of representatives of the Troshchinsky family in Govtva family were analyzed and systematized, as well as new facts are given to the question of the origin of the Yareskov branch of the Troshchinsky family. Based on the analysis, it was concluded that the Troshchinsky family lived in town Govtva from 1720 to 1742 before moving to town Yareski, using the surname Kvashchenko (it is a later form of surname Kvachenko). This is confirmed by the facts: 1) the absence of metric records about the Troshchinsky family in the metric books of the churches of Govtva for the period 1720

⁷⁵ Справа про передачу... Арк. 1–1 зв.

to 1742; 2) The presence during this period of metric records for the Kvashchenko family (another form of the Kvachenko surname); 3) Mention of the wedding of Yareski resident Prokip Ivanovich Kvachenko with Maria Leontiivna in 1743, in the absence of references to representatives of the Kvachenko family in Yareski and the presence in Yareski of a resident – Prokip Ivanovich Troshchinsky with his wife Maria Leontiivna; 4) The disappearance of entries in the metric books of Govtva for the Kvashchenko family in the early 40s of the XVIII century, and the appearance of documentary references about the Troshchinsky family in the Yareski at this time; 5) Mentions about Marina Leontiivna Troshchinskaya as the wife of Prokip Ivanovich Troshchinsky and at the same time the wife of Prokip Ivanovich Kvashchenko; 6) The similarity of the ancestral trees of the Kvashchenko family from Govtva and the Troshchinsky family from Yareski.

The testimonies and documents given in the article indicate that representatives of the Troshchinsky family in 1720–1742 lived in Govtva, having the name Kvashchenko or Kvachenko. In the early 1740s representatives of this family moved from Govtva to city Yareski, where they are mentioned under the surname Troshchinsky. These facts emphasize on the need for further study of the Troshchinsky family before appearing in Yareski in order to establish the characteristics of the origin of this genus.

Key words: Troshchinsky, Kvashchenko, Govtva, Yareski, genealogy.

Дата подання: 20 травня 2021 р.

Дата затвердження до друку: 25 травня 2021 р.

Цитування за ДСТУ 8302:2015

Захаров, В. Особливості говтвянського періоду в історії роду Трощинських. *Сіверянський літопис*. 2021. № 3. С. 70–77. DOI: 10.5281/zenodo.5091490.

Цитування за стандартом APA

Zakharov, V. Osoblyvosti hovtvianskoho periodu v istorii rodu Troshchynskykh [Features of the Govtvyansky period in history to the Troshchinsky family]. *Siverianskyi litopys – Siverian chronicle*, 3, P. 70–77. DOI: 10.5281/zenodo.5091490.

